

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

30.04.2019

Vår ref:

Kommunevis saksnr.

Deres dato:

24.04.2019

Deres ref:

Til kommunene Måsøy, Gamvik, Alta, Båtsfjord,
Karasjok, Tana, Kvalsund, Porsanger og Kautokeino

Saksbehandler, innvalgstelefon

Anders Tandberg, 78 95 03 34

Fylkesmannens vedtak - forlenget åpning av snøskuterløyper etter 4. mai 2019

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til søknader fra kommunene Måsøy, Gamvik, Alta, Båtsfjord, Karasjok, Tana, Kvalsund, Porsanger og Kautokeino om forlenget åpning av snøskuterløyper etter 4. mai jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 9 andre ledd (heretter nasjonal forskrift § 9).

Fylkesmannens vurdering

Generelle vurderinger

Et viktig formål med lov om motorisert ferdsel i utmark (motorferdselloven) er å regulere motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet.

Motorferdsel forbudet fra og med 5. mai til og med 30. juni er gitt i §§ 4 og 9 i nasjonal forskrift til motorferdselloven. Bakgrunnen for motorferdsel forbudet er at fugler, rein og annet dyreliv er svært sårbare på denne årstiden, samt at det lett oppstår skader på vegetasjon og terreng i vårløsningen.

Kommunene har i 2019 søkt via et digitalt søknadsskjema. Her har kommunene gjort vurderinger av sikkerhet, snøforhold, naturmangfold, innhentet godkjenning fra berørte reindriftsinteresser og prioritert omsøkte løyper ut ifra behov/bruk.

Kommunene har selv gjort vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8-12. Kunnskap om naturens sårbarhet om våren og negative effekter av motorferdsel i utmark er vel dokumentert i en rekke vitenskapelige studier. Fylkesmannen har, med bakgrunn i innsynsløsningen for sensitive artsdata i naturbase, gjort en særskilt vurdering av konsekvensene forlenget åpning av skuterløypene vil ha for naturmangfoldet. Vi anser kunnskapsgrunnlaget til å være tilstrekkelig til å dekke kravet i naturmangfoldloven § 8. Jamfør naturmangfoldloven § 9 er føre-var-prinsippet lagt til grunn der det er grunnlag for å anta at det er mangelfulle data. Flere løyper er ikke gitt forlenget åpning grunnet fare for terrengskader og av hensyn til trua- og sårbare arter som er sårbare for forstyrrelser i yngletiden. Sistnevnte knytter seg bl.a. til hekke- og ynglelokaliteter for dverggås (CR – kritisk truet), sædgås (VU – sårbar), fjellrev (CR – kritisk truet), jerv (EN – sterkt truet), jaktfalk (NT – nært truet), kongeørn og havørn.

Fylkesmannen har konkret vurdert hver enkelt løype ut i fra innspill fra reindriften, hensynet til registrert naturmangfold, løypenes formål (om løypene eks. går til fiskevann eller hyttefelt), om løypene går i lavland, skogsterreng eller i høyereliggende strøk, samlet belastning av løypenettet samt alternative løyper i samme område. Løyper hvor det ikke foreligger eksplisitt godkjenning fra berørte reinbeitedistrikt er ikke forlenget. Det er lagt særskilt vekt på sikkerhet for dem som ferdes langs løypene da senvinteren/våren er forbundet sikkerhetsrisiko knyttet til skredfare, usikker is og åpne vassdrag. Vurderingene baserer seg i stor grad på kommunenes egne opplysninger i søknadene, og kommunen har her en særskilt plikt til å stenge løyper om forholdene endrer seg.

Viltet og tamreinen har i mai måned tæret lenge på oppsparte fettreserver samtidig som de går i gang med yngletiden. Det er derfor viktig at det blir tatt særlig hensyn til at reinen og viltet for øvrig er særlig sårbar for forstyrrelser i denne perioden. Vi viser her til aktsomhetsplikten i motorferdselloven § 8 som den enkelte skuterfører plikter å vise overfor rein og vilt eller dersom barmark skulle oppstå i løypene. En av forutsetningene for forlenget åpningstid for skuterløypene er at løypene kan stenges på kort varsel dersom reindriften anmoder om dette.

Enkelte løyper er gitt forlenget åpningstid, mens løyper i særlig sårbare områder forblir stengt, jamfør naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Naturmangfoldloven §§ 11 og 12 vurderes til ikke å være relevante for denne saken.

Smeltesituasjonen

I hele Finnmark har det vært tidligere snøsmelting enn normalt i 2019. Dette har medført at kommunene har stengt et betydelig omfang av snøskuterløypene før 4. mai, samt at få løyper er søkt om forlenget åpning etter 4. mai sammenliknet med tidligere år. For Finnmark sett under ett har det i 2019 blitt søkt om forlenget åpning av 46 løyper i 9 kommuner. Til sammenlikning ble det i 2018 søkt om forlenget åpning av 184 løyper i 16 kommuner.

Den tidlige snøsmeltingen, også i høyfjellet, gjør at særlig våtmarksfugl som er avhengige av åpne myrer, vann og vassdrag etablerer seg tidlig i hekkeområdene. I Finnmark ligger de fleste løypestarter i lavlandet hvor det nå i de fleste områder er barmark og ikke-bærende snølag i løypene.

Fylkesmannen ser det som hensiktsmessig å forlenge åpning til helger da det er i helgene den aller største utfarten finner sted. I 2019 betyr dette forlenget åpning til og med 5. mai eller 12. mai. Grunnet den tidlige våren over hele fylket vil kun et fåtall løyper kunne gis forlenget åpning til den 12. mai. Dette er generelt sett løyper som har høyereliggende løypestarter i snørike områder

Sikkerhet og terrengskader

Fylkesmannen har gjort vurderinger av snøforhold og isforhold med bakgrunn i kommunens egne vurderinger i søknaden. Disse er supplert med NVEs modelleringer av bl.a. snødybde 10 dager frem i tid på senorge.no samt langtidvarslerne på yr.no. Fra om lag

1. mai er det meldt kuldegrader over store deler av fylket, noe som medfører stagnasjon i snøsmeltingen. Per 30. april er det faregrad 1 Liten snøskredfare i Vest-Finnmark jf. varsom.no. For Øst-Finnmark er det ikke etablert snøskredvarsel. De verktoy Fylkesmannen har til rådighet egner seg på stor romlig skala, og det vil være lokale variasjoner som modelleringene ikke klarer å fange opp. Det er derfor kommunen som har best lokalkunnskap om smelteforholdene i den enkelte løype i tiden fremover. Fylkesmannen vil understreke den plikt kommunen har til å ta i bruk denne lokalkunnskapen for å forhindre terrengskader og for å unngå at brukerne utsettes for sikkerhetsmessig risiko i løypene. Kommunen må her være spesielt oppmerksomme på at det smelter tidligst ved løypestartene og deler av løyper som går i lavland. Kommunen må videre være oppmerksom på løyper som krysser vann eller vassdrag og stenge disse dersom det er fare for usikker is/at vassdrag går opp. Terrengskader skal ikke forekomme i løypene.

Vedtak om forlenget åpning av snøskuterløyper:

Med hjemmel i nasjonal forskrift § 9 andre ledd gis følgende omsøkte løyper forlenget åpning etter 4. mai 2019 (**NB!** vær oppmerksomme på sted forlenget fra/til):

Kommune	Løype nr.	Forlenget åpnet fra/til	Åpen t.o.m. dato
Måsøy	3	Fra Fv889 på Bakfjordfjellet til løype 2 ved Bakfjordvannet	5.mai
Måsøy	2	Fra nordenden av Bakfjordvannet til løype 1 ved Østre Labmejavri ink. avstikker til Guollejavri (Rundvann)	5.mai
Måsøy	1	Fra løypekryss mot løype 2 på østre Labmejavri til nordenden av samme vann.	5.mai
Måsøy	4	Fra løype 1, løypekryss østre Labmejavri til løypekryss mot løype 12	5.mai
Måsøy	12	Fra løype 4 til Oalanjavri.	5.mai
Gamvik	5	Fra Hjelpeskorpshytta til Rolfstokken (løypekryss løype 3)	5.mai
Gamvik	3	Fra Rolfstokken til Rolfvannet	5.mai
Gamvik	4	Fra løype 3 til "Scooterbukta" ved Nordre Stjernevann	5.mai
Alta	2	Fra Langfjordbotn ved Løypestart fra Parken gård til Holmvann hvor løypa møter løpe 4 og 5	12.mai
Alta	4	Fra Løype 2 ved Flomvannet til Foreningshytte (NJFF) ved Oaggiojavri	12.mai
Alta	5	Fra løypekryss 4 og 5 ved Flomvann til Stuevann, men ikke videre	12.mai
Alta	14	Fra E6 ved Niibeluoppal til Souhpatjavri	12.mai
Båtsfjord	2	Fra FV 891 til Ordovann hyttefelt	Til veien åpner
Båtsfjord	3	Fra FV 891, nedover til Klaus A Jørgensen sin hytte, og oppover til hyttebyen i Adamsdalen.	Til veien åpner
Båtsfjord	14	Fra enden av løype 14 ved hyttefeltet vest for Ordovann til hyttefeltet øst for Ordovann.	Til veien åpner
Karasjok	14	Fra Jergul til løype 1 ved Seaisugielas	12.mai
Karasjok	1	Fra Mollešjohka fjellstue til Ravnastua	12.mai
Karasjok	1	Fra Ássebákti til Mollešjohka fjellstue	5.mai
Karasjok	15	Fra Idjajávri til Geassájávri	5.mai

Tana	8	Fra Storelva til Stuorra Ilis	12.mai
Tana	5	Fra Stuorra Ilis til Svanevann	12.mai

Følgende omsøkte løyper forlenges ikke:

Kommune	Løype nr.	Begrunnelse
Måsøy	1	Stengt av kommunen
Måsøy	6	Stengt av kommunen
Måsøy	7	Forlenges ikke, ikke åpnet tidligere år, ikke tilstrekkelig snø
Måsøy	8	Forlenges ikke, ikke åpnet tidligere år, ikke tilstrekkelig snø
Måsøy	9	Forlenges ikke, ikke åpnet tidligere år, ikke tilstrekkelig snø
Måsøy	11	Forlenges ikke, ikke åpnet tidligere år (unntak 2018), ikke tilstrekkelig snø
Alta	3	Forlenges ikke av hensyn til nasjonale viltinteresser (hekkende rovfugl)
Alta	5	Forlenges ikke videre fra Stuevann av hensyn til nasjonale viltinteresser (fjellrev)
Alta	18	Forlenges ikke da løype 25 i Kautokeino ikke er omsøkt
Karasjok	8	Forlenges ikke av hensyn til nasjonale viltinteresser (jerv)
Karasjok	4	Barmark og usikker is i deler av løypa
Kvalsund	5	Stengt av kommunen
Kvalsund	10	Stengt av kommunen
Kvalsund	19	Forlenges ikke av hensyn til reindriftsinteresser
Porsanger	3	Stengt av kommunen
Porsanger	4	Stengt av kommunen
Porsanger	19	Forlenges ikke av hensyn til nasjonale viltinteresser. Ikke bekreftelse fra reindrifta. Lite snø.
Kautokeino	2	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	3	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	5	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	14	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	21	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	22	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	12	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	19	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	7	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Kautokeino	8	Søknad trukket av kommunen pga. lite snø
Tana	7	Forlenges ikke av hensyn til sikkerhet. Ren transportløype. Vann tilgjengelig fra vei.

Vilkår for vedtak:

Kommunen plikter å oppfylle følgende vilkår:

- Kommunene skal selv stenge løypene så raskt som mulig dersom forholdene endrer seg slik at traseene ikke lenger er farbare, eller dersom det er fare for at kjøring vil skje delvis på barmark. Dette gjelder særlig ved løyper med startpunkt i lavlandet.
- Kommunen skal selv stenge løypene så raskt som mulig dersom økt skredfare oppstår eller at det blir usikker is på vann og vassdrag. Skredfaren kan endres fra dag til dag. Kommunen plikter å følge med på varsom.no og vurdere skredsituasjonen kontinuerlig.
- Kommunene skal så raskt som mulig stenge løyper dersom reindrifta ber om dette.
- Fylkesmannen ber kommunene planlegge for, og påse at løypestikker samles inn umiddelbart ved stenging for å unngå forsøpling. Innsamling av stikker skal gjøres før løypene stenger. Unntaket er der kommunen har søkt om dispensasjon for inntaking av stikker etter løypestenging. Dette gjelder spesielt løypestikker av plast, som er en kilde til forsøpling i tilknytning til løyper flere steder i fylket.

Inntaking av løypestikker etter 4. mai

Vi vil minne om at kommunen må søke Fylkesmannen særskilt om dispensasjon etter nasjonal forskrift § 9 for motorferdsel i forbindelse med inntaking av løypestikker etter 4. mai.

Kunngjøring

Fylkesmannen ber kommunen om å bekjentgjøre vedtak om forlenget åpning i egen kommune. Fylkesmannen vil ikke kunngjøre vårt vedtak særskilt, da vi vurderer det slik at bekjentgjøring av kommunen og på Fylkesmannens nettsider, sammen med pressedekning, må anses som tilstrekkelig kunngjøring. Kart over skuterløyper i Finnmark finnes på www.nordatlas.no.

Vi ber om at vår referanse oppgis ved henvendelse til oss.

Med hilsen

Bente Christiansen
miljødirektør

Anders Tandberg
overingeniør miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent